EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.12.2019
COM(2019) 635 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju čebelarskih programov

Vsebina

1. UVOD 2
2. METODOLOGIJA 3
3. PREGLED SEKTORJA ČEBELARSTVA V EU 3
3.1 Proizvodnja in cene 3
3.2 Trgovina 6
4. IZVAJANJE NACIONALNIH ČEBELARSKIH PROGRAMOV 7
4.1 Pravna podlaga 7
4.2 Cilji in ukrepi 8
4.3 Proračun Unije za nacionalne čebelarske programe in stopnja uporabe 9
4.4 Dodelitev prispevka Unije po državah članicah 9
4.5 Nastali izdatki glede na vrsto ukrepa 10
5. METODE ZA DOLOČANJE ŠTEVILA ČEBELJIH PANJEV 12
6. ČEBELARSTVO V SKUPNI KMETIJSKI POLITIKI PO LETU 2020 14
7. SKLEPNE UGOTOVITVE 14

1. UVOD

Čeprav se zdi čebelarstvo v primerjavi z drugimi kmetijskimi sektorji še tako majhno, ima pomembno vlogo: poleg tega, da zagotavlja med in druge čebelarske proizvode, prispeva k opraševanju posevkov, sadja, divjih rastlin itd. V skupni kmetijski politiki (v nadaljnjem besedilu: SKP) je na voljo več orodij za podporo sektorju čebelarstva, med katerimi so tudi čebelarski programi, določeni v Uredbi (EU) št. 1308/2013[1] (v nadaljnjem besedilu: uredba o SUT).

V skladu s členom 225(a) uredbe o SUT Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsaka tri leta predloži poročilo o izvajanju ukrepov v zvezi s sektorjem čebelarstva, kakor določajo členi 55, 56 in 57, vključno o novostih v zvezi s sistemom za identifikacijo čebeljih panjev. To poročilo je pripravljeno na podlagi navedene določbe. Pravni predlog mu ni priložen.

Poročilo zajema čebelarska leta 2017–2019, kar ustreza obdobju od 1. avgusta 2016 do 31. julija 2019. To so prva čebelarska leta, v katerih so se uporabljali novi ukrepi. Poročilo vključuje prejete informacije v zvezi s prejšnjimi čebelarskimi leti ter načrtovanimi programi za čebelarska leta 2020–2022, priglašenimi Komisiji do 15. marca 2019.

To je sedmo poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju čebelarskih programov. Poročilo ne vključuje vseh elementov, pomembnih za čebelarstvo, temveč se osredotoča na izvajanje čebelarskih programov. Vsebuje pa kratek pregled sektorja čebelarstva v EU in na kratko predstavlja predlog Komisije za sektor čebelarstva za prihodnjo skupno kmetijsko politiko.

EU neposredno podpira sektor čebelarstva od leta 1997[2], s čimer daje državam članicam možnost, da pripravijo nacionalne programe za svoj čebelarski sektor. Cilj teh programov je izboljšati splošne pogoje za proizvodnjo in trženje čebelarskih proizvodov: medu, matičnega mlečka, cvetnega prahu, propolisa in čebeljega voska.

Čebelarske programe 50-odstotno sofinancira Evropska unija, trajajo pa tri leta. Programi so prostovoljni, vendar so se za njihovo uvedbo odločile vse države članice, kar priča o velikem interesu držav članic in potrebah sektorja.

[1] Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

[2] Uredba Sveta (ES) št. 1221/97 z dne 25. junija 1997 o splošnih pravilih za izvajanje ukrepov za izboljšanje proizvodnje in trženja medu, UL L 173, 1.7.1997, str. 1.

2. METODOLOGIJA

Izhodišče za to poročilo so naslednji viri informacij:

- Informacije, ki so jih sporočile države članice v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2015/1366 v zvezi s pomočjo za sektor čebelarstva[3], vključno s številom čebeljih panjev na njihovem ozemlju.
- Informacije, ki so jih sporočile države članice v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2015/1368 v zvezi s pomočjo za sektor čebelarstva[4], vključno z letnimi poročili o izvajanju, določenimi v členu 10 navedene uredbe. Ta letna poročila vključujejo povzetek nastalih izdatkov v eurih za čebelarsko leto, razčlenjenih po ukrepih, in rezultate na podlagi kazalnikov uspešnosti, izbranih za vsak izvedeni ukrep. Ti kazalniki sicer niso usklajeni na ravni EU in se niso uporabili za sklepne ugotovitve v okviru tega poročila.
- Informacije, prejete od držav članic v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 917/2004 o ukrepih za izboljšanje splošnih pogojev za proizvajanje in trženje čebelarskih proizvodov[5], ki določa pravila za nacionalne čebelarske programe do čebelarskega leta 2016.
- Podatki Eurostata[6], podatkovne zbirke ZN Comtrade[7] in Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO)[8] o proizvodnji medu in mednarodni trgovini.

Podrobni podatki in zbirne preglednice o trgu za med in nacionalnih čebelarskih programih so na voljo na spletišču Komisije[9].

3. PREGLED SEKTORJA ČEBELARSTVA V EU

3.1 Proizvodnja in cene

Proizvodnja

Številke, sporočene glede programov za obdobje 2020–22, kažejo, da je v EU približno 17,5 milijona panjev, za katere skrbi 650 000 čebelarjev. Število čebelarjev se povečalo v primerjavi s podatki, sporočenimi leta 2016 za programe v obdobju 2017–19. Vendar je treba opozoriti, da ni usklajene metode niti za opredelitev čebelarjev niti za oceno njihovega števila, spremenjena številka pa ne odraža nujno splošnega trenda v tem sektorju.

[3] Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1366 z dne 11. maja 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pomočjo za sektor čebelarstva (*UL L 211, 8.8.2015, str. 3–6.*).

[4] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1368 z dne 6. avgusta 2015 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pomočjo za sektor čebelarstva (*UL L 211, 8.8.2015, str. 9–16*).

[5] Uredba Komisije (ES) št. 917/2004 z dne 29. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 797/2004 o ukrepih za izboljšanje splošnih pogojev za proizvajanje in trženje čebelarskih proizvodov (*UL L 163, 30.4.2004, str. 83–87*).

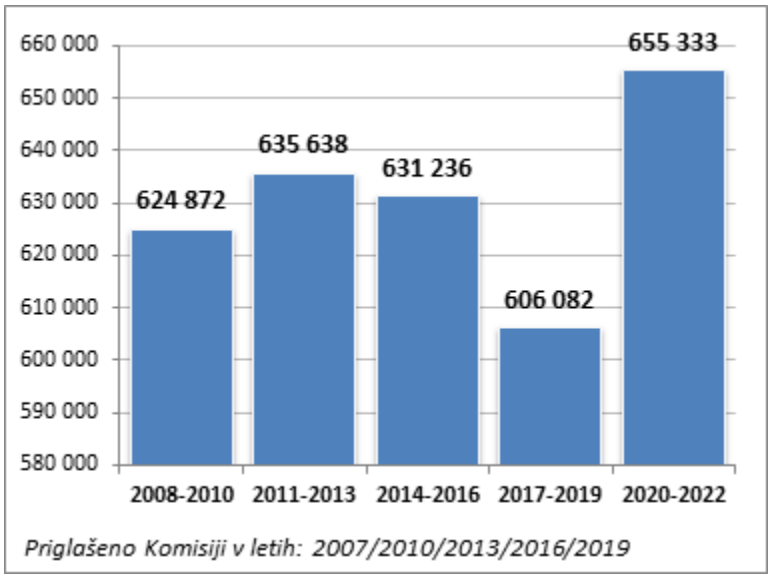
[6] https://ec.europa.eu/eurostat.

[7] https://comtrade.un.org/.

[8] http://www.fao.org/home/en/.

[9] https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/animals-and-animal-products/animal-products/honey_sl.

Diagram 1: Število čebelarjev

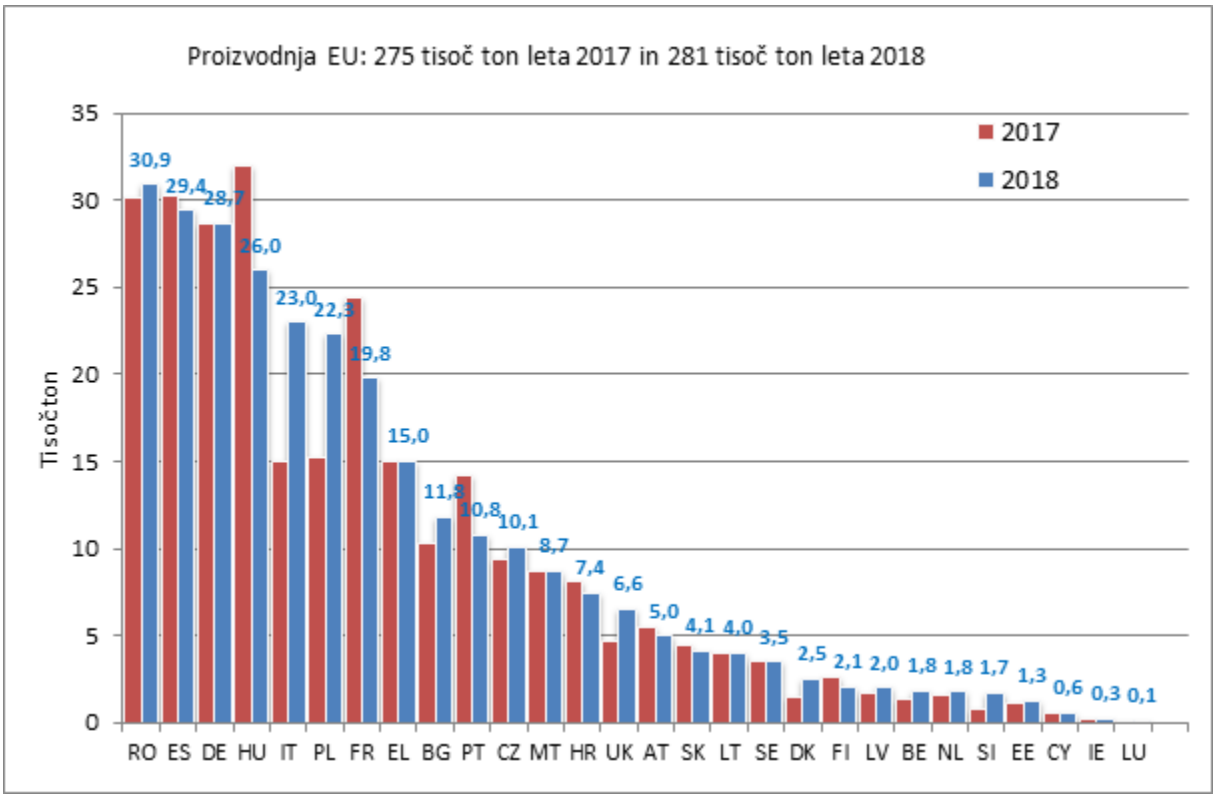

Sektor je v letu 2018 proizvedel 280 000 ton medu, kar pomeni, da je EU druga največja proizvajalka medu za Kitajsko (550 000 ton[10]). Proizvodnja v EU se je od leta 2014, ko je znašala 240 000 ton, povečala za 16 %, vendar EU še vedno ne proizvede dovolj medu za pokritje svoje porabe. Leta 2018 je stopnja samooskrbe[11] znašala približno 60 %, kar je približno na isti ravni kot leta 2015. Glavni dobavitelj uvoženega medu je Kitajska (40 % uvoza), sledi pa ji Ukrajina (20 % uvoza).

[10] Vir: Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO).

[11] Stopnja samooskrbe = proizvodnja EU/(proizvodnja + uvoz – izvoz).

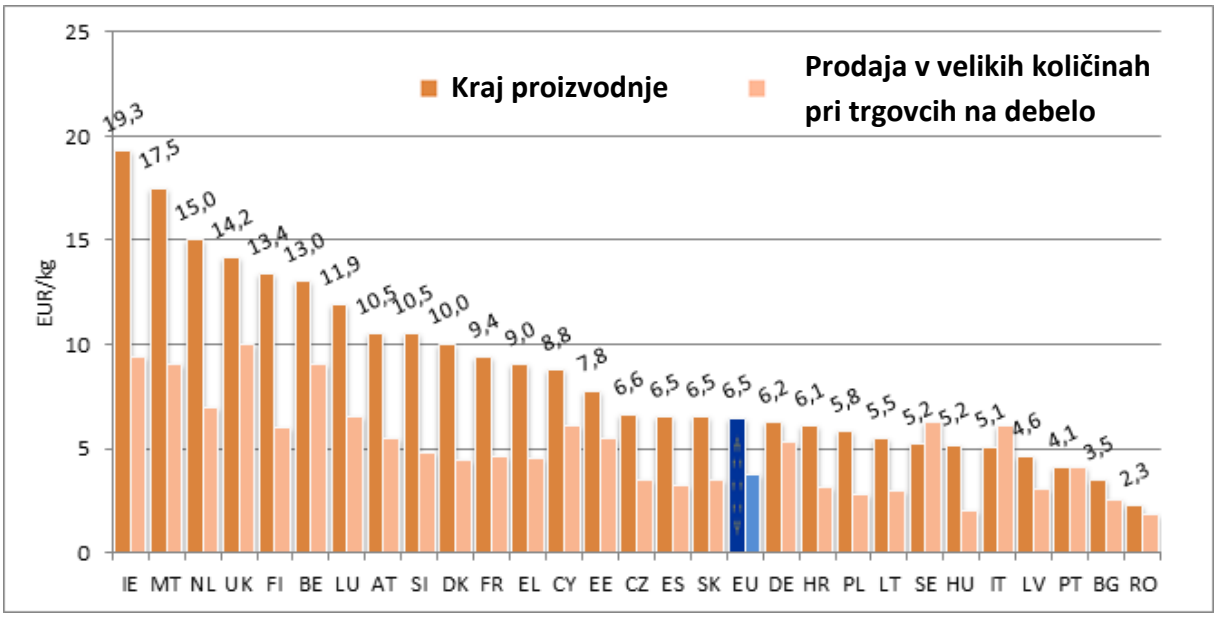
Diagram 2: Proizvodnja medu v EU v letih 2017 in 2018

Cene

Cene medu se glede na državo članico, kakovost in prodajno mesto zelo razlikujejo. Povprečna cena mešanega cvetličnega medu na kraju proizvodnje je bila v letu 2018 6,46 EUR/kg. V večini držav članic je cena nižja, kadar gre za prodajo v velikih količinah pri trgovcih na debelo; v tem primeru je bila povprečna cena v EU v letu 2018 3,79 EUR/kg. Omeniti je treba, da čeprav so se te cene od prejšnjih informacij, prejetih v letu 2016, komaj spremenile, so se povprečni stroški proizvodnje povečali s 3,21 EUR/kg v letu 2015 na 3,90 EUR/kg v letu 2018, s čimer se je verjetno zmanjšala marža na kilogram proizvedenega medu. Toda ker države članice ne poročajo, koliko proizvedenega medu se proda v velikih količinah in na kraju proizvodnje, ni mogoče oblikovati trdnih sklepov glede končne donosnosti za proizvajalce.

Diagram 3: Povprečne cene medu v letu 2018. MT: povprečje najvišje/najnižje cene.

3.2 Trgovina

Uvoz

Samooskrba z medom je v EU le 60-odstotna. EU je v letu 2018 uvozila 208 000 ton medu v skupni vrednosti 452 milijonov EUR. EU je prva svetovna uvoznica medu, njena glavna dobaviteljica pa je Kitajska. Vendar se je uvoz EU iz Kitajske zmanjšal s skoraj 100 000 ton v letu 2015 na 80 000 ton v letu 2018[12]. V istem obdobju se je uvoz iz Ukrajine, druge največje dobaviteljice, povečal z 20 000 ton na 41 000 ton, medtem ko je uvoz iz Argentine in Mehike kot tretje oziroma četrte dobaviteljice ostal pri 25 000 oziroma 20 000 tonah.

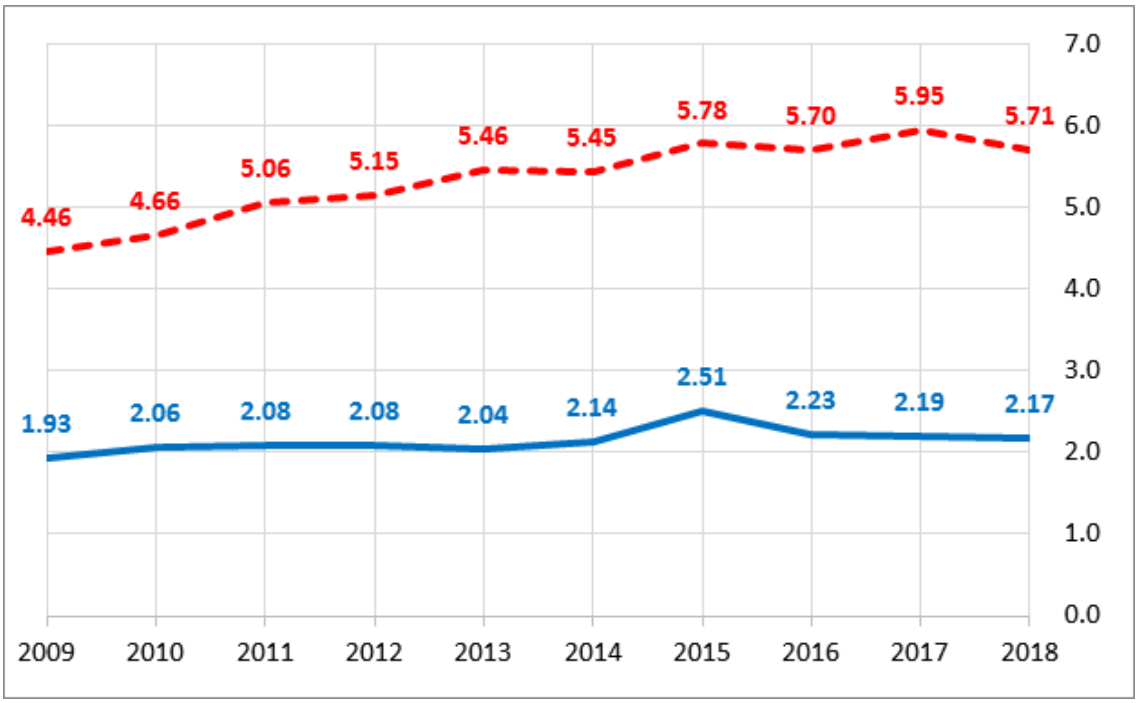
Med, uvožen iz tretjih držav, je navadno cenejši od medu, proizvedenega v EU, za leto 2018 pa je bila povprečna uvozna cena tik nad 2 EUR/kg.

Izvoz

Izvoz EU je v primerjavi z uvozom zanemarljiv in leta 2018 je EU izvozila okoli 21 000 ton medu, kar znaša približno 7 % proizvodnje EU. Glavni trgi za med iz EU so Švica, Saudova Arabija, ZDA in Japonska. Leta 2018 je bila povprečna izvozna cena 5,7 EUR/kg.

Diagram 4: Povprečne cene v EUR/kg za med, uvožen v EU (modro, polna črta) in izvožen iz EU (rdeče, črtkano) v obdobju 2009–2018. Vir: Eurostat Comext

[12] Vir: Eurostat Comext, https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/statistics.

4. IZVAJANJE NACIONALNIH ČEBELARSKIH PROGRAMOV

4.1 Pravna podlaga

Pravna podlaga za nacionalne čebelarske programe od čebelarskega leta 2017, ki se začne s 1. avgustom 2016, so členi 55 do 57 uredbe o SUT, dopolnjujeta pa jih:

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1366[13] in
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1368[14].

Programi za čebelarska leta 2017–2019 in njihovo financiranje so bili odobreni z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2016/1102 z dne 5. julija 2016[15].

Programi za čebelarska leta 2020–2022 in njihovo financiranje so bili odobreni z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2019/974 z dne 12. julija 2019[16].

[13] Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1366 z dne 11. maja 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pomočjo za sektor čebelarstva (*UL L 211, 8.8.2015, str. 3–6.*).

[14] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1368 z dne 6. avgusta 2015 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pomočjo za sektor čebelarstva (*UL L 211, 8.8.2015, str. 9–16*).

[15] Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/1102 z dne 5. julija 2016 o odobritvi nacionalnih programov za izboljšanje proizvodnje in trženja čebelarskih proizvodov, ki so jih države članice predložile v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta *(notificirano pod dokumentarno številko C(2016) 4133), UL L 182, 7.7.2016, str. 55–57*.

[16] Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/974 z dne 12. junija 2019 o odobritvi nacionalnih programov za izboljšanje proizvodnje in trženja čebelarskih proizvodov, ki so jih države članice predložile v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta *(notificirano pod dokumentarno številko C(2019) 4177), UL L 157, 14.6.2019, str. 28–30.*

4.2 Cilji in ukrepi

Cilj programov je izboljšati splošne pogoje za proizvodnjo in trženje čebelarskih proizvodov v Uniji. Z reformo SKP leta 2013 so bile v programe uvedene nekatere spremembe. Glavna cilja teh sprememb sta bila prilagoditi upravičene ukrepe potrebam sektorja ter zagotoviti ustreznejše dodeljevanje proračuna EU z izboljšanjem metod, ki jih države članice uporabljajo za določanje števila čebeljih panjev na svojem ozemlju. Prilagojeni upravičeni ukrepi so dodatno opisani spodaj:

(a) **tehnična pomoč čebelarjem in organizacijam čebelarjev**: v besedilu tega ukrepa so bila „združenja čebelarjev“ spremenjena v „organizacije čebelarjev“. Medtem ko številne države članice v ta ukrep vključujejo usposabljanje, organizacijo tečajev in tiskanje izobraževalnih brošur, lahko ukrep vključuje veliko različnih ukrepanj. Med njimi so na primer podpora nakupu tehnične opreme za primarno predelavo in posebna podpora za mlade čebelarje;

(b) **zatiranje škodljivcev in bolezni čebel, zlasti varoze**: obseg tega ukrepa je bil z nadzora varoze razširjen na zatiranje drugih škodljivcev in bolezni čebel, kar lahko vključuje na primer azijskega sršena (*Vespa velutina)* ali malega panjskega hrošča (*Aethina tumida*). Vendar pa je večina programov, ki vključujejo ta ukrep, še naprej osredotočenih na nadzor varoze. To pogosto pomeni podporo metodam za zmanjšanje obremenitve s parazitom, vendar ukrepi vključujejo tudi obveščanje čebelarjev o pomenu zatiranja varoje;

(c) **racionalizacija sezonske selitve panjev**: namen tega ukrepa je pomagati pri upravljanju selitev čebeljih panjev v Uniji in zagotavljanju lokacij za čebelarje v obdobju cvetenja. Upravljanje sezonskih selitev panjev je mogoče olajšati z ukrepi, kot so identifikacija čebeljih panjev in okvirjev, register sezonskih selitev panjev, naložbe v opremo za lajšanje sezonskih selitev in izdelava kart sort rož;

(d) **ukrepi za podporo laboratorijem za analizo čebelarskih proizvodov, da bi čebelarjem pomagali tržiti proizvode in povečati njihovo vrednost**: obseg tega ukrepa je bil s podpore analizam fizikalno-kemičnih lastnostih medu razširjen na druge čebelarske proizvode[17], kot so matični mleček, cvetni prah, propolis ali čebelji vosek. Hkrati je bilo v uredbi o SUT dodano, da bi ukrep moral pomagati čebelarjem tržiti proizvode in povečati njihovo vrednost. Ta ukrep je na primer mogoče uporabiti za financiranje preskušanja botaničnega porekla medu, saj bi natančno poznavanje tega lahko omogočilo čebelarjem pridobiti višjo ceno za njihov proizvod;

(e) **obnova čebeljega fonda** omogoča delno nadomeščanje izgub čebel in s tem preprečevanje zmanjšanja proizvodnje: to lahko vključuje financiranje dejavnosti za spodbujanje vzreje matic, nakup čebeljih kolonij ali nakup novih panjev;

(f) **sodelovanje s specializiranimi organi za izvajanje programov aplikativnih raziskav na področju čebelarstva in čebelarskih proizvodov**: ta ukrep omogoča državam članicam, da podpirajo posebne raziskovalne projekte. Njihov cilj je lahko izboljšati kakovost medu in/ali širiti rezultate takih projektov;

[17] Čebelarski proizvodi, ki jih zajemajo čebelarski programi, so navedeni v delu XXII Priloge I k Uredbi (EU) št. 1308/2013, in sicer so to med, matični mleček, propolis in čebelji vosek.

(g) **spremljanje trga:** nov ukrep, ki omogoča naložbe v spremljanje čebelarskih proizvodov in cen. Izboljša lahko pogoje proizvodnje in podpre nacionalne strategije za spremljanje razmer na trgu;

(h) **izboljšanje kakovosti proizvodov, da bi izkoristili njihov potencial na trgu:** nov ukrep, uveden z uredbo o SUT, ki se na primer lahko uporablja za izkoriščanje tržnega potenciala medu, pa tudi drugih čebelarskih proizvodov.

4.3 Proračun Unije za nacionalne čebelarske programe in stopnja uporabe

Sredstva Unije, namenjena sektorju čebelarstva, so razmeroma majhna, vendar so se s 36 milijonov EUR na leto za čebelarske programe v obdobju 2017–2019 povečala na 40 milijonov EUR na leto za čebelarske programe v obdobju 2020–2022.

Prispevek Unije za čebelarske programe ustreza 50 % izdatkov, ki jih nosijo države članice. Konkretno to pomeni, da je bilo za čebelarski leti 2017 in 2018 vsako leto skupno na voljo 72 milijonov EUR za čebelarske programe. Čeprav financiranje ni bilo polno izkoriščeno, je stopnja uporabe visoka. Čebelarsko leto 2016 je za primerjavo vključeno v spodnjo preglednico.

Preglednica 1: Financiranje Unije in stopnja uporabe za čebelarske programe

Razpoložljiva sredstva Unije za posamezno čebelarsko leto	Čebelarsko leto 2016 Programi za obdobje 2014–2016	Čebelarsko leto 2017 Programi za obdobje 2017–2019	Čebelarsko leto 2018 Programi za obdobje 2017–2019	Čebelarsko leto 2019 Programi za obdobje 2017–2019	Čebelarska leta 2020–2022
v EUR	33 100 000	36 000 000	36 000 000	36 000 000	40 000 000
Znesek sredstev Unije, ki so jih uporabile države članice, v EUR	31 102 215	32 372 777	33 974 000	bo sporočeno do 15. marca 2020	bo sporočeno od 15. marca 2021
Stopnja uporabe	94 %	90 %	94 %		

4.4 Dodelitev prispevka Unije po državah članicah

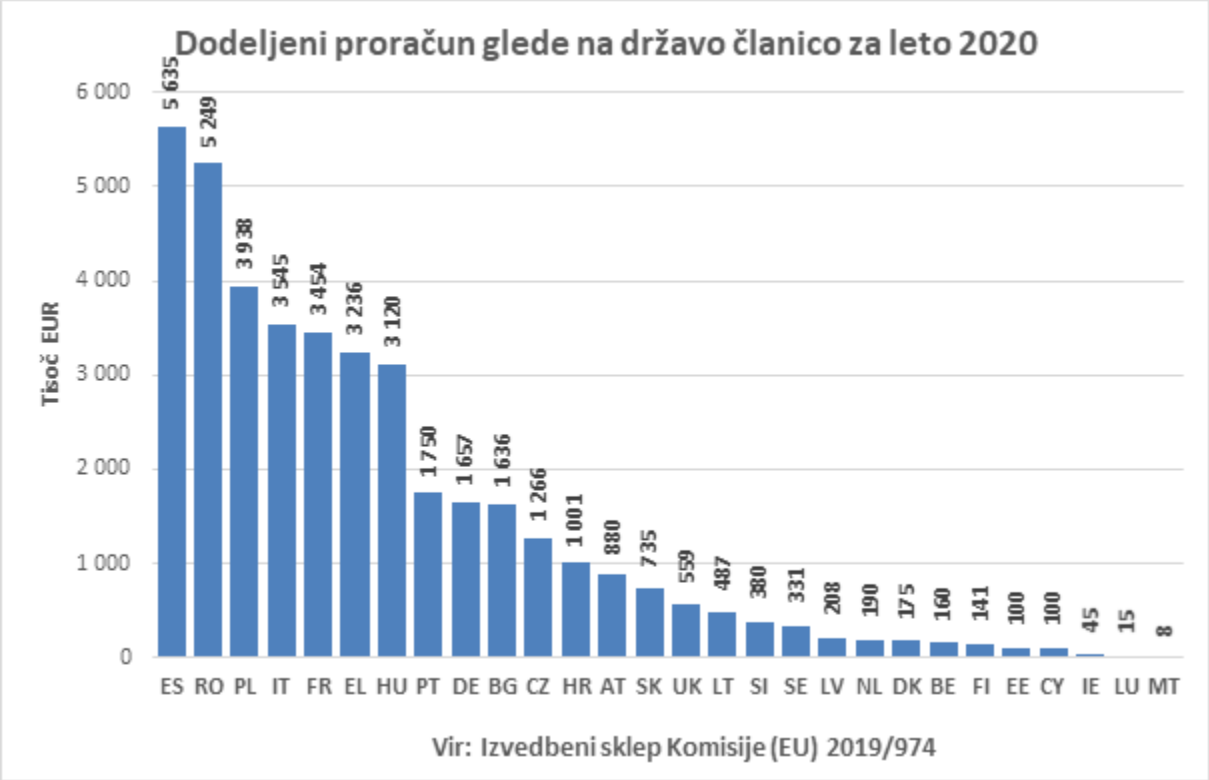
Pravila za dodelitev prispevka Unije čebelarskim programom so določena v členu 4 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/1366. Glavni dejavnik za to dodelitev je delež čebeljih panjev v vsaki državi članici, ki sodeluje v programu. To je eden od razlogov za pravila o obvezni določitvi in uradnem obvestilu o številu panjev, ki ga države članice pošljejo Komisiji; ta pravila so podrobneje opisana v razdelku 5 tega poročila.

Minimalni prispevek Unije je 25 000 EUR na čebelarski program. Ostalo financiranje Unije se dodeli glede na delež panjev, ki ga sporočijo države članice. Če država članica zaprosi za

manj, kot bi ji pripadlo na podlagi deleža panjev, se preostalo financiranje Unije lahko porazdeli državam članicam, ki so zaprosile za več, kot je njihov teoretični delež financiranja.

V skladu s členom 8(2) Uredbe (EU) 2015/1368 je bila dodelitev sredstev Unije za čebelarske programe v obdobju 2017–2019 izvedena na podlagi števila panjev, ki so ga države članice sporočile v letu 2013. Za čebelarske programe v obdobju 2020–2022, o katerih je bila Komisija uradno obveščena v letu 2019, je dodelitev temeljila na številu panjev, sporočenem v letih 2017 in 2018 (dve koledarski leti neposredno pred uradnim obvestilom o nacionalnih čebelarskih programih, poslanim Komisiji).

Diagram 5: Dodelitev prispevka Unije po državah članicah za čebelarska leta 2020–2022

4.5 Nastali izdatki glede na vrsto ukrepa

V skladu s členom 10 Uredbe 2015/1368 države članice do 15. marca vsako leto Komisiji z uradnim obvestilom predložijo letno poročilo o izvajanju za predhodno čebelarsko leto. Prvi dve letni poročili, ki ustrezata čebelarskima letoma 2017[18] in 2018[19], sta bili predloženi v letih 2018 in 2019. Razčlenitev izdatkov glede na vrsto ukrepa za čebelarsko leto 2018 je prikazana spodaj v grafičnem prikazu *(diagram 6)*. Za zgodovinsko primerjavo so vključeni tudi izdatki glede na vrsto ukrepa za čebelarsko leto 2015 *(diagram 7)*, kar kaže, da čeprav so programi tedaj lahko vsebovali le šest ukrepov, porazdelitev, merjena v odstotkih, ostaja podobna.

Kot v prejšnjih letih sta tudi v letu 2018 ukrepa **tehnične pomoči** in **zatiranja škodljivcev** prejela največ razpoložljivih sredstev oziroma skupno skoraj 60 %. To kaže stalno potrebo po

[18] Časovno obdobje od 1. avgusta 2016 do 31. julija 2017.
[19] Časovno obdobje od 1. avgusta 2017 do 31. julija 2018.

vlaganju sektorja v čebelarsko opremo, posodabljanju čebelarskih praks za boj proti boleznim in škodljivcem ter po usposabljanju novih čebelarjev.

Tudi ukrepa **obnove čebeljega fonda** in **racionalizacije sezonske selitve panjev** sta se enako kot v preteklih letih uvrstila na tretje oziroma četrto mesto najbolj priljubljenih ukrepov in sta skupaj prejela več kot 30 % sredstev. V več državah članicah je sezonska selitev panjev nujna čebelarska praksa, potrebna za zadovoljevanje prehranskih potreb medonosnih čebel skozi vso čebelarsko sezono in za zagotavljanje storitev opraševanja.

Ukrepa **aplikativnih raziskav** in **analize medu** sta še naprej na 5. oziroma 6. mestu in sta v letu 2018 prejela 3,48 % oziroma 2,45 % razpoložljivih sredstev.

Nova ukrepa **izboljšanje proizvodov** (0,69 % vseh izdatkov) in **spremljanje trga** sta skupaj prejela manj kot 1 % sredstev.

Diagram 6: Izdatki v odstotkih za posamezne ukrepe v čebelarskem letu 2018

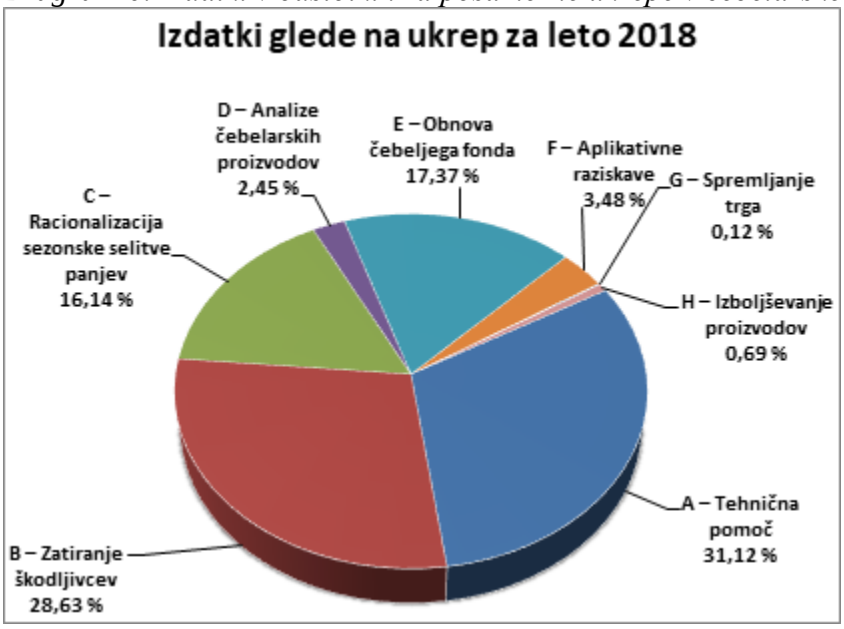
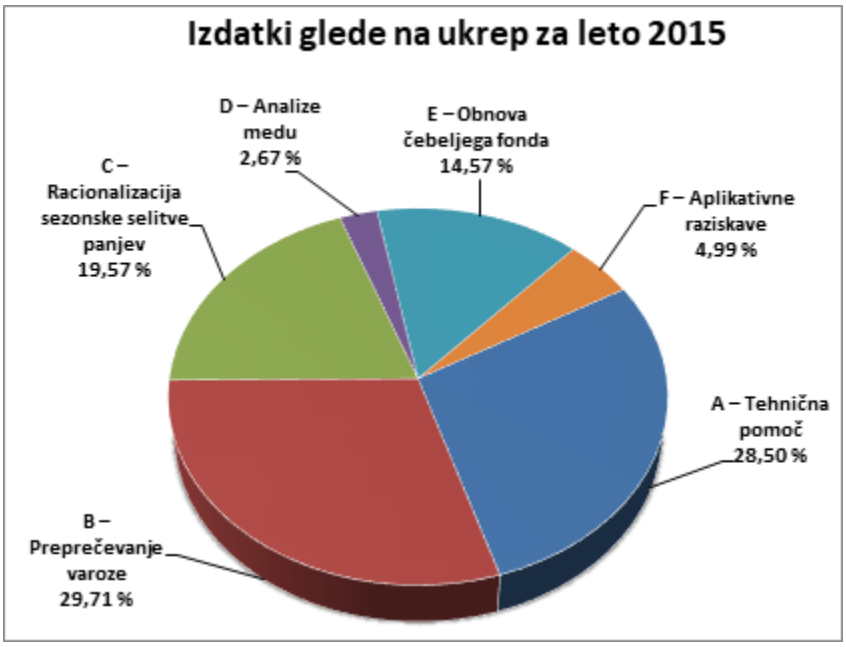

Diagram 7: Izdatki v odstotkih za posamezne ukrepe v čebelarskem letu 2015

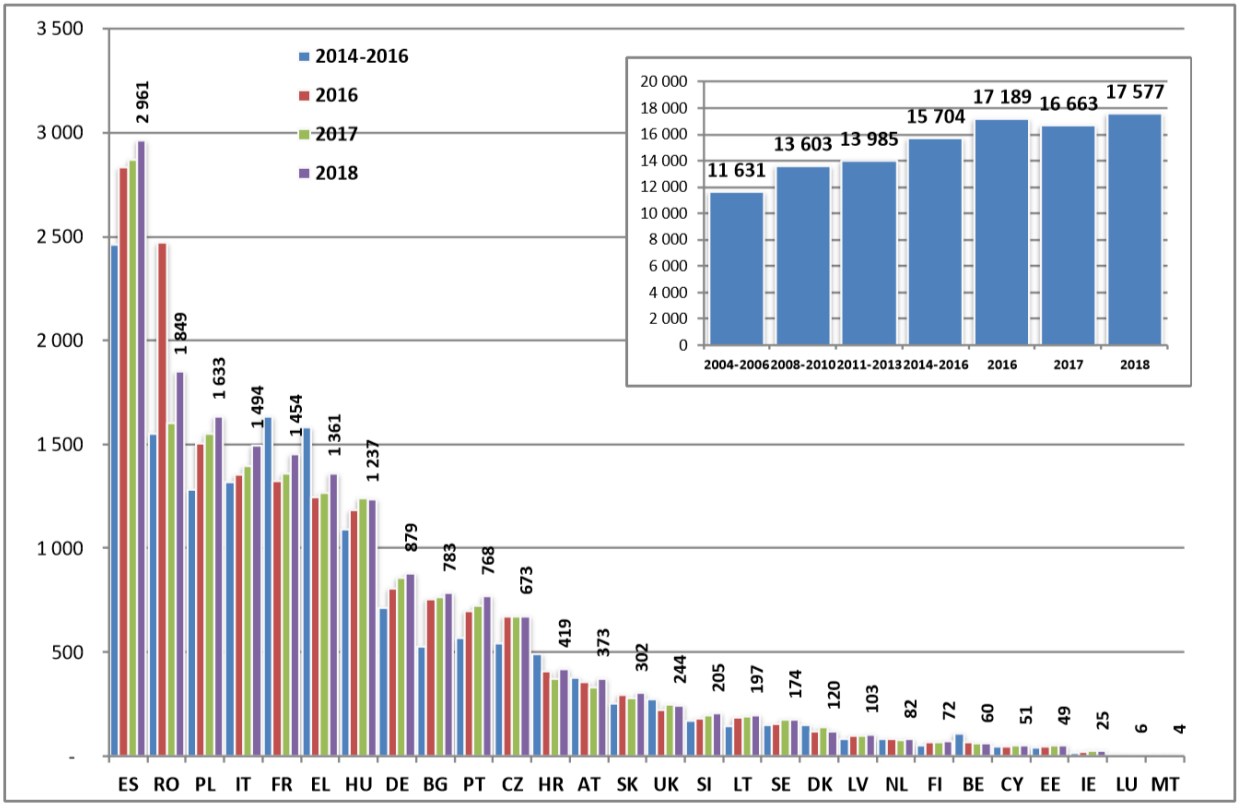
5. METODE ZA DOLOČANJE ŠTEVILA ČEBELJIH PANJEV

Kot je opisano v razdelku 4.2 tega poročila, so bile uvedene spremembe za zagotovitev ustreznejšega dodeljevanja proračuna EU z izboljšanjem metod, ki jih države članice uporabljajo za določanje števila čebeljih panjev na svojem ozemlju. V skladu s pooblastilom iz člena 56(1)(b) uredbe o SUT je Komisija sprejela delegirani akt, ki določa osnovo za dodelitev finančnega prispevka Unije čebelarskim programom držav članic glede na število panjev[20]. Navedeni delegirani akt je uvedel opredelitev čebeljega panja kot *„enot[e], ki vsebuje čebeljo družino, ki se uporablja za proizvodnjo medu in drugih čebelarskih proizvodov ali čebeljega plemenskega materiala, in vse elemente, ki so potrebni za njeno preživetje“*. Hkrati je navedeni akt določil obveznost držav članic, ki predložijo nacionalne čebelarske programe, da imajo zanesljivo metodo, da lahko vsako leto med 1. septembrom in 31. decembrom določijo število čebeljih panjev, pripravljenih na prezimovanje, na svojem ozemlju.

Ker pred uporabo navedenega delegiranega akta ni bilo harmoniziranega pravila v zvezi z zgoraj opisanimi zadevami, se število čebeljih panjev, sporočeno pred njegovo uporabo v letu 2017, ne sme neposredno primerjati s številom čebeljih panjev, sporočenim od marca 2017. Kljub temu dolgoročni pretekli trend kaže, da se je število čebeljih panjev v Evropski uniji v zadnjem desetletju povečalo. Pozitivni trend je mogoče opaziti v skoraj vseh državah članicah.

[20] Delegirana uredba Komisije (EU) št. 2015/1366.

Diagram 8: Razvoj števila panjev v EU v tisočih

V skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2015/1368 države članice v svoje nacionalne čebelarske programe vključijo opis metode, uporabljene za določitev števila panjev na njihovem ozemlju.

Skupno 17 držav članic uporablja obvezne metode za štetje čebeljih panjev, vključno z državami članicami z najvišjim številom panjev, kot so ES, RO, IT, FR in EL. Med obveznimi metodami so lahko obvezna registracija čebelarjev in/ali čebeljih panjev v poseben register, uveden posebej za ta namen, ali uporaba podatkov iz drugih obveznih registrov, kot so veterinarski informacijski sistemi.

Skupno 11 držav članic uporablja druge metode namesto obveznega registriranja. Med njimi so države članice z manjšim številom panjev, kot so SE, DK, IE in EE. Te države članice se lahko opirajo na informacije, prejete od organizacij čebelarjev, raziskave, popise ali na kombinacijo teh metod.

Na splošno velja obvezna registracija čebeljih panjev za najzanesljivejšo metodo, vendar pa ustvarja upravno breme za čebelarje in države članice: čebelarji morajo v skladu z nacionalno zakonodajo registrirati svojo dejavnost in upravi prijaviti število čebeljih panjev.

Zanesljivost drugih metod za ocenjevanje števila čebeljih panjev je odvisna od kakovosti zbirke podatkov, ki jo vodijo čebelarske organizacije, in reprezentativnosti vzorca čebelarjev, izbranih za zagotovitev informacij o številu čebeljih panjev.

6. ČEBELARSTVO V SKUPNI KMETIJSKI POLITIKI PO LETU 2020

V svojem predlogu za SKP po letu 2020[21] Komisija predlaga, naj se čebelarski programi prestavijo iz uredbe o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov v uredbo o strateških načrtih SKP[22]. Tako se bo povečala vidnost sektorja čebelarstva in zagotovilo upoštevanje njegovega prispevka k splošnim ciljem skupne kmetijske politike.

Predlog vključuje tudi povečanje financiranja čebelarskih programov na 60 milijonov EUR na leto. To pomeni, da je v sedemletnem obdobju prihodnje SKP za ta sektor na voljo skupno 840 milijonov EUR financiranja Unije skupaj s prispevki držav članic. Dodatna sprememba, ki jo uvaja predlog, je določitev letnega financiranja čebelarskih programov držav članic v temeljnem aktu[23].

Še vedno je treba poznati število čebeljih panjev v državah članicah, da je mogoče spremljati trend, oceniti učinek podpornih ukrepov na sektor čebelarstva in obveščati evropske državljane. Zato predlog Komisije vključuje nadaljnjo obveznost držav članic, da preštejejo čebelje panje in o njihovem številu uradno obvestijo Komisijo.

Medtem ko so bili čebelarski programi v okviru uredbe o SUT prostovoljni, Komisija predlaga, da bi v strateških načrtih SKP postali obvezni.

7. SKLEPNE UGOTOVITVE

Čeprav so čebelarski programi v okviru uredbe o SUT ostali prostovoljni, vse države članice še naprej uvajajo programe, razvite v sodelovanju s sektorjem. Programi se med državami članicami razlikujejo glede na potrebe posamezne države članice, vendar se ukrepa, ki prejemata večino podpore, tj. tehnična pomoč in zatiranje škodljivcev, od zadnjega poročila za leto 2016 nista spreminjala.

Financiranje sektorja se je v zadnjih programskih obdobjih še naprej povečevalo, uporaba finančnih sredstev pa ostaja visoka, kar kaže ustreznost izbranih ukrepov.

Število čebeljih panjev je eden od kazalnikov učinka podpornega ukrepa, in to število se še naprej povečuje. Toda, kar zadeva splošno donosnost sektorja, se povprečne cene v EU niso povečale, medtem ko se stroški proizvodnje povečujejo, uvozne cene pa padajo. To pomeni izziv za sektor in kaže nadaljnjo potrebo po podpori, ob upoštevanju pomembne vloge čebel za okolje in kmetijstvo.

[21] https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/future-cap_sl.

[22] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM%3A2018%3A392%3AFIN.

[23] Priloga VIII predloga Komisije za SKP po letu 2020.